

v lažnjivi obleki.

Izhaja po dvakrat na mesec ali 24 krat na leto v Ljubljani, kedar ga prebere in ne konfiscira policija.

Vrednik Jakob Alěšovec.

Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po 15 kr. v administraciji, Ključaničarske ulice (pod mestnim trgom) št. 3 v II. nadstropji.

Velja celo leto 3 gld., pol leta 1 gld. 50 kr. in četrt leta 80 kr. za vsacega brez ozira na stan, narodnost in vero.

Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

„Brencelj“ — denarni minister.

Med vsemi ministerskimi sedeži je najbolj trd pri nas v Avstriji zdaj sedež denarnega ali finančnega ministra. Zakaž? Zato, ker so dohodki vsako leto manjši kakor stroški, in da mož more plačati, kar plačati mora, ne ostane mu družega, kakor misliti noč in dan na to, kako bi več denarja dobil. Najboljše in najcenejše bi šlo to po novih davkih, ali kakih 20 do 40 milijonov se ne dá kar tako meni nič tebi nič plačevalcem iz žepov stresti, če že tako nič ni v njih. Denar pa minister vendar le mora imeti, ker s praznim žepom človek še zabavljati ne sme; naš denarni minister si toraj že več let pomaga s tem, da ga na posodo jemlje. To je pa sitno za nj, ker vsak ve kako neprijetno je na posodo prositi; tudi ljudje natanko gleajo, koliko je že dolžen, in nazadnje nič več ne posodijo.

Tako toraj ne gre dolgo, bo že treba najti drugo pot, po kateri se bo še kaj denarja dobilo. Ker dandanes ni nihče varen pred tem, da ne bi postal nazadnje še minister, se je tudi „Brencelj“ pripravil na to in izdelal si sledeči načrt, po katerem bi se dali v Avstriji brez nadlegovanja davkoplačevalcev in brez vednega na posodo jemanja dohodki povišati, stroški pa znižati. To bi šlo najboljše tako-le:

1. Minister dobi pokojnino le, če jo je zaslužil; dovolijo mu jo davkoplačevalci; če pa je zaslužil palico — no, ni ravno tako draga. Pri tem bi se ravno toliko prihranilo, kolikor se zdaj potrosi.

2. Isto velja o vseh generalih in drugih viših osebah, ki vlečejo pokojnino čez 2000 gld. Prihranek velikansk.

3. Strašno veliko stane naš državni zbor in to posebno zavoljo mnogih nepotrebnih govorov, po katerih se nič drugega ne doseže nego to, da se zasedanje nepremirno padaljša. Vsak govor se potem še tiska na stroške davkoplačevalcev, kar tudi veliko stane. Tako gre leto za letom več milijonov po vodi, ki bi se lahko dali prihraniti tako-le:

a) vsak poslanec sme govoriti k večjemu 100 besedi; če v teh ne pove kaj pametnega, tudi v 1000 ali 10.000

besedah ne bo veliko pametnega povedal; kar govori več, govori na svoje stroške, t. j. on plača stroške tiska govora in dnine poslancem toliko, kolikor časa se zavoljo njega zborovanje po nepotrebnem zavleče; za vse to se mu pa prepusti njegov govor, naj ga prodá, kakor vé in zna;

- b) če poslanec brez veljavnega vzroka ne pride k seji, ne dobi za tisti dan nič, kajti kdor ne dela, naj tudi ne je; razen tega plača še primerno kazni;
- c) poslanec, kteremu se dá dokazati, da je ves čas v zboru sedel na škodo volilcev, države in domovine, povrne vse stroške in plača še polovico davka za vse svoje volilce;
- d) kdor svoje poslanstvo zlorabi za to, da se na škodo drugih obogati, dá ves denar nazaj in dobi na čelo posebno znamenje, da bo vsak koj videl, kak tiček da je.

4. Vsak uradnik dobiva le toliko plače, kolikor je zaslužil. Kar jih je preveč, se odpusté in če so pošteni in pridni ljudje, bodo že drugje kruha dobili. Preveč jih je zdaj vsaj polovico — koliko bi se toraj dalo prihraniti že samo pri njih!

5. O mirnem času se pusti lahko polovico vojakov domu; tako ne žive le na stroške davkoplačevalcev, marveč si z delom tudi kaj zaslužijo in država dobi več davka. Saj se ni bati, da bi nam kdo kakega generala vkradel, čemu toraj straža pred njim!

6. Davek bi se dal povišati pri vseh sleparskih podjetjih, velikansk davek naložiti na slabo, narejeno vino, na žganje, sploh na vsako slabo jed in pijačo, po slovenskih deželah na renegatstvo itd. Razen tega plača vsak vradnik, ki po nepotrebnem kako reč zavleče, kazni vsaj toliko, kolikor vleče na mesec.

S takim načrtom si upa „Brencelj“ kot denarni minister ne le prav dobro izhajati, ampak vsako leto še prihraniti toliko, da bo Avstrija v 10 letih brez vseh dolgov, davki pa na polovico znižani. Če ni res, naj ga kar pajk požré.

Rešpehtarjova kuharica.

„No, tako je, če ima človek pekantarje po vsem svet! K' sem ta zadenj bart pustila po „Brenceljnu“ ven sklicat, da sem vakant, sem po tist reštant-pošt dobila tolk šrifteleh prifelcov z antrogi za dinst, de že ne vem z glave od vseh, od kod so bli. Na vse kraje ne morem iti, raztaljat se pa tud nočem na več partov, zato sem votla probat spet enga belj fajngospoda tam na Štajarskem bliz Marperga, k' so mi jo kar aro in cerengo že naprej cuštelal; šrifta se m' je belj ženska zdela. Pa kaj men

to am gre, šrifta je šrifta, de se le more poštabirat.

Tok sem pa spokala svoj gvant in se po ajzenpon pustila postaviti ke pred Marperg, polej sem pa šla čfus še enmal naprej ke v Poharje. V pismu je stal zašriban, de nej le poprašam po tistem „pavrskem grof“, pa mi bo vsak otrok povedal za njegovo grajšino. Pišejo se pa za „Lešnikarja“, pa s' tgá nisem mogla koj zamerkat, k' je tako tajč ime.

Na pot me doide en pavrski človek precėj debel pavrski oblečen in me praša, kam de grem. Jest pravim, de k' enmo gvišenmo pavrsko grof fon Bergintal, na to on reče: „no, je pa glih prov, sej grem tud jest ke.“ Tok sva pa šla skeep in k' je glih pogovar nanesel, ga prašam, kaj za en kšeft ima.

„Jest sem tist pavrski kmet,“ je njegova antvert, „k' me že ves svet pozna, pišem se pa za Brenceljna.“

Jest ga na to belj natank pošpegam, pa rečem: „Ej, pejte no, kaj mislite, de se jest pestim naplavšat? „Vi niste Brencelj, tistga jest dober poznam, v Ibljan je.“

Pa me toko ferdohtno pogleda in bara: „Pa ne, de b' bla ti tista Rešpehtarjova kuharica?“

Jest se nisem ošla izdat, ker b' blo morbit vse ferderban, zato rečem: „O, tisto dobro poznam, do zdej sem bla zmirej ž njo skeep.“

„A, toko,“ reče, „no, je že dober. Povej ji, de če jo tist Zajtl, per kterem je enkrat bla v dinst, v pest dobi, ji ne bo dober šlo.“

Čez en pol ure sva pršla res ke in moj peglajter reče, de je tukej pavrski grof. Na prag pridejo naprot ena frava, jest jim nardim kplement, kakor se šika za eno gepildet pršono, in baram:

„Al so on tista pavrska grofnja, kamer imam prit v dinst?“

„A, tok ti s tista, po ktero smo v Ibljano pisal?“ reko frava.

K' jest rečem, de sem, me kar peljejo v kamro in k prašam po gospod grof, mi reko, de so šli glih k gmajnsribarji, k' bodo peršli nazaj, mi jih bodo že forštelal. Res so peršli prov luštni, se je vidlo na obraz, de niso za suho mizo sedel. Frava m' jih forštelajo, pa jest nisem vidla nič grofovskega na njih, pa sem s' mislila, bo še bolj, k' so toko belj gmej in se po pavrsk nosjo.

„Al znaš tajč?“ so me koj baral. Jest rečem, de znam, potlej pa reko: „No, to je prov, per nas je vse tajč, tud v kuhnji.“

Polej sem pa šla s fravo, de so mi odcajgal moje departimpertente, koker se tajč pravi, in sem začela se

ajnrihtat, k' so m' frava rekli, de imam zdej še frej. Polej sem pa šla mal ven na špeganje, kar zaslišim štimo: „Irgec, bo muta? Irgerl, ruf muta.“ Jest tga nisem zastopila, pa zagledam tam eno frajco in k' sem mislila, de je to ta mlada knedel-frajla, ji nardim gisdihan, pa ona reče, de je vincerfrajla, kar se že tud na gvant pozna, k' je toko ocirana, koker v Ibljan tiste frajle, k' tejater špilajo. Jemnasta, koko so ta frajla zgovorni! Kar brž so mi povedal, da se to, kar so grof klical, reče po tajč: „Žorže, wó ist muter? Žoržel, ruf muter?“ Jest se kar prec vstrašim in rečem, de mende ne bom mogla dolg avshaltat, če bodo toko govorili, ker ne zastopim ta fajng tajč, ampak le ta ordnar, koker ga v Ibljan ta velk gospodje šprehajo. Pa frajlca me potroštajo, de bo že šlo, če znam le bindiš, polej mi pa začno brž vse sorte storje pravt od mojga ta novga gospoda. Samo eno bom povedala.

Enkrat so ferunstaltal en tajčfest tam per tistem Šoline, k' so ga lansk let na gavgen urtel djat. Tist fest-tajč je bil tam za kravjo štaló, pa so peršli tak gmej-pobje, pa so začel lučat kamnje in tko je blo vsga konec, še pečen purman, k' je na miz čakal, de b' ga kdo snedel, je dobil to svoje s kamnjem in blatam. Meškurji so se na ajns cvaj poskril, grof so fihtingal na dile zad za rajfeng, drugi pa v kravjo štaló pod jasli. Tist pobje pa, k' so jim ta fest-tajč ferderbal, se mogli iti v keho.

Polej mi je pa tud pravla, de grof znajo toko dober brat, de hodjo v Marperg tajč cajtenge brat, pa jih narobe drže v rok. Slobenarsk pa ne znajo nič brat — se reče glih toko koker nemšk; podšribajo se nejlepš s krajcelnam, k' gilta za obe šprah, tajč in bindiš. Pa so vseglih gmej-purkeljmojster in se strašno kimrajo za svojo gmajno toko, de se še bik ne smejo predajat, če oni ne derlavbajo. Šomaštra ne morejo lajdat zato, k' je enkrat svinjak postavil za šolo namest pred šolo, ker imajo tud grof svinjak pred gradam, ne pa za gradam, de slišjo zmerej, koko prešičam špeh rase.

Vse to sem zvedla od vincerfrajle in to je blo glih prov, de se morem znat rihtat. Sem že spet peršla v meškursko hišo in vidla, de ne bom dolg cajta ostala.

K' pridem v šlos nazaj, me že čakajo grof in zašafajo, de nej nardim dober kosil za drug dan, k' bo velika pojedenga na čast gmejšribarja, k' ga bodo poštatel za špispurgarja. „No, je že prov,“ rečem jest, „bom že vse vrihtala, de bo voreng.“

Rihtek je ta drug dan peršlo več pavrskih kmetov, pa tud en gosposk človek, k' sem ga pa le od zad vidla. Zicengo so začel, jest, ne tolk iz firbca, koker de b' mal kukala skoz ključavnico, nastavim uho pred vrata in poslušam, se ve, sej sem mogla, če nisem ošla stran iti. Toko slišim per en glih take le besede našga grofa, k' so purkeljmojster:

„Naš gmejšribar, k' za lon že tolk cajta zá-me zastonj šriba, ker moja frava ne morejo tud za gmajno, je lansk let po tistih bindišarjih per volitvi za lontok peršel v lebet, k' so tist bindišarji obetal za štíme bukve po 100 klafter visoke in po 20 klafter na širokost. Alsdn k' je tam peršel v lebet, se šika, de, k' jest ne znam pisat, njega vštaliramo za špispurgarja naše gmajne.“

Vsi so zaupil „hoh“, jest sem pa smuknila v kuhngo in sem napravljala kosil, koker de b' ne bla nič šlišala. Vsi so bli cfridni s kosilam, posebno ta nov špispurgar — toko, de so peršli z grofam v kuhngo gledat, kakšno kuharico so dobil grof.

Komej pa jest njih pogledam in oni mene „se precej spoznava.“

„Oni so gospod Zajtel,“ pravim jest.

„In ti si Spela Šnitlih,“ odgovore. „O, imava še eno rajtengo, ti — ti —“

Jest primem kuhovnico, ta nov špispurgar se vstrašjo in retiradirajo, pa grof skočjo naprej in zaupijejo:

„A, ti si tista tica! No le stoj!“

Ker sem se bala, da b' me oba skep res ne prehaup-tala, zgrabim mokro cunjo in spodim oba ven. Polej pa poberem svoje cape in grem, ker imam še dost placov za dinst. Najbrž bom šla zdej ke v tisto Postojno k enmo jezičenmo dohtarji, pisem imam že, če se le vdinjava.

Adijo za ta cajt!

Razlaganje

nekterih besedi, ki se zdaj pogosto bero in slišijo.

Narodnjaštvo — večkrat grm, za katerim tiči vse kaj drugega.

Opozicija — na videz divja in huda žival, ki se pa dá tako ukrotiti, da z rok jé, če jej pomoliš po čemer upije.

Parlament — pód (skedenj), na katerem se največ prazne slame zmlati.

Poslanec — večkrat človek, kterege bi narod najraje poslal v krtovo deželo, da bi ga ne bilo več nazaj.

Proračun — brez krčmarja narejen račun, pa tako slab, da bi vsak učenec dobil za nj „trojko“.

Ustava — lepa deklica, dokler ni oskrunjena. Če jo pa vsak zá se rabi, postane vse kaj drugega.

Ustavoverec nemčursk — človek podoben onemu, ki vsemu svetu pravi, da je baron, njegov rojstni list pa kaže, da je čednika sin.

Ustavovernost — lastnost, s katero se najraje baha tisti, ki je nima.

Volílec — revež, ki za to, da davke plačuje, voli nekoga, kateri je drugim všeč. Da bi bil všeč tudi njemu, tega ni treba.

Volítev — velik hrup, pri katerem marsikdo ne vé, kaj stori.

Zavarovalnice — po večem naprave za preskrbljenje takih ljudi, ki drugje kruha ne dobé. One nikdar ne pogore, ampak le delničarji ali zavarovani. Zgubil po njih še ni nihče nič, kdor ni zavaroval sebe ali družih. Isto tako še ni bil nihče goljufan, če je verjel ravno nasprotno od onega, kar so mu agenti obetali.

Uganjka.

Raztrgaj me na kósce, vrzi me kviško, da me veter na vse strani raznese, vrzi me v vodo, da me nese v morje, zakoplji me sto sežnjev globoko v zemljo, vrzi me v ogenj, da zgorim, — znebil se me vendar-le ne boš. Kdo sem toraj?

„Delnica (akcija) banke, Slovenije.“

Modro.

Znan sitnež pride k gospodu župniku in ga praša:

„Moj sosed mi je rekel, da sem osel. Tožiti ga ne maram, pač pa bi Vas prosil, da bi ga zovoljo tega dobro ošteli.“

„Je že dobro,“ ga potolaži gospod župnik, „rekel mu bom, da ljudi v drug stan povzdigovati ali jim preminjati priimke, nima nihče drugi pravice, kakor posvetna gosposka.“

Mahnil ga je.

V nekem kraji — menda na Dolenjskem — pride popotnik dopoldne v gostilnico se nekoliko okrepčat. Tam dobi za mizo gosposkega človeka, s katerim se spusti v pogovor. Misli so različne, ker je popotnik narodnjak, oni pa nemškutar, zavoljo tega se razbesedita, gospod hoče vsemu konec storiti s tem, da reče prevzetno;

„Kaj bote vi vedeli! Jaz bom to bolje vedel, ker sem najviši uradnik v tem kraji.“

„Ta je že bosa,“ reče tujec in pogleda na uro.

„Kako da?“ se huduje gospod.

„I no, uradnik vi ne morete biti in celó najviši ne.“

„Kaj? Zakaj ne?“

„Zato, ker če bi bili uradnik, bi bili o tej uri v svoji pisarnici, ne pa v gostilnici.“

Slab pregovor.

Pregovor, da se prijatelja najljše iznebiš, če mu kaj posodiš, že ni resničen, ker nisem nikdar slišal, da bi bila Avstrija komu kaj posodila, pa skoro nima nobenega prijatelja več.

Star premissljevalec.

Računske naloge,

ktere naj si izdelava vsak sam.

Če otrok, ko na svet pride, tehtá 5 funtov in je 1½ čevlja dolg, kako težak bo v 40 letih in koliko velik?

Koliko morajo tehtati možgani človeka, da bo umen minister, če možgani otroka tehtajo 1 funt?

Okoli sveta se zdaj pride že v 80 dneh; koliko časa je toraj treba, da se pride do pravice?

Leto ima 12 mesecev; koliko dolga bi naredila Avstrija, če bi imelo leto 16 mesecev?

Zaušnica enemu človeku enkrat dana se ceni na 5 glđ.; koliko so toraj vredne zaušnice, ki jih dobivajo celi narodi neprenehoma po več let?

Če vsak pravičen človek na dan 70krat greši, kolikokrat greši, „ustavoverec“, nemčur in lahon?“

Nerazumljivo.

Komaj se sliši, da je tam ob Aziji kje, kakih 500 milj od nas, kuga, že je vse prestrašeno in se pripravlja za obrambo ter zapera meje. Pri nas pa imamo že toliko časa nemčursko kugo, pa ji še zdaj niso zaprte meje in nič se ne stori, da bi se zadušila!

Pavliha.

„Brencelj“ piše:

P. n. gg. Krišpinu Krišpoviču in Pavlihi. — Danes za Vaju ni bilo prostora, je Spela predolgo govorila; menda se je tega naučila v državnem zboru. Prihodnjič že prideta na vrsto, potrпита do tje, saj ne bo dolgo, le par dni.

Drugim gospodom raznega stanu: Vse pride na vrsto, kar ni nalašč za državnega pravdnika. Odgovorov pa na tem mestu ne moremo dajati vsem, ker je premalo prostora za druge reči.

V Ljubljani, kakor bi imelo biti.

V salonu.

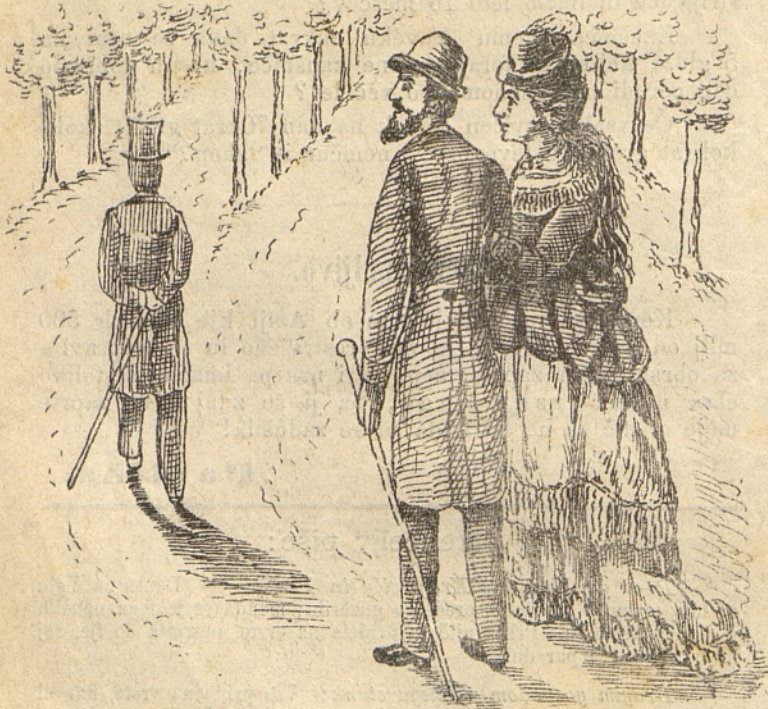
- Gospa grofinja, ali se pri Vas ne govori nemški?
— Pač, gospa baroninja, pa le s posli.

V kavarni.

- Gost:* Prinesite kak nemški list!
Strežnik: Nemških listov nimamo, ker nihče ne praša po njih.

Na sprehajališču.

- Gospa:* Oni-le pred nama mora biti imeniten gospod!
Gospod: Ej, kaj še, draga moja! Saj slišiš, da nemški govori.

Pri uradu.

- Prošnik:* Kako, da sem na svojo nemško prošnjo dobil slovensk odgovor?
Uradnik: Saj veste, da je uradni jezik slovenski. Če odgovora ne razumete, najemite koga, da ga Vam ponemči; mi nimamo tolmačev.